

ARRANGEMANG I TÄLT

Varje år arrangeras ett antal tältevenemang i kommunerna som ingår i Jämtlands Räddningstjänstförbund samt i Ragunda kommun. För att uppnå ett gott brandskydd och en tillfredställande utrymningssituation har Jämtlands Räddningstjänstförbund tagit fram information om hur brandskyddet bör utformas vid denna typ av arrangemang. Informationen är en sammanställning och tolkning av tillämpliga lagar och regelverk och Jämtlands Räddningstjänstförbunds syn på vad som är skäligt brandskydd

Ansvar

Det är alltid ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar som ansvarar för brandskyddet. Detta gäller även evenemang i tält. Ägare eller nyttjanderättshavare ska i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.⁴

Tält

Tält och tältdukar i tält som är avsedda för fler än 150 personer ska vara besiktigade och godkända av ackrediterat besiktningsorgan. Kopia på godkännandebeviset ska finnas på plats hos arrangören.¹

Dekorationer som hängs i tak och på väggar i tyg eller annat brännbart material i tält oavsett hur många personer tältet är avsett för ska vara av tältdukmaterial (besiktigat och godkänt av ackrediterat besiktningsorgan) eller brandskyddsimpregnerat material^{2, 3, 4}. Kopia på godkännandebeviset för tältdukmaterialen eller intyg på materialets brandskyddsegenskaper ska finnas hos arrangören.

Placering

Samtliga samlingstält ska placeras så att risk för brandspridning mellan tält och befintlig bebyggelse minimeras. Ett minsta avstånd på 4 meter bör hållas både mellan tält och mellan tält och befintlig bebyggelse.⁴

Tält och annan utrustning på arrangemangsområdet ska placeras så att räddningstjänstens utryckningsfordon har tillgänglighet till samt-

liga byggnader i och kring arrangemangsområdet. Maximalt avstånd mellan körbar väg och tält bör ej överstiga 50 meter. En minsta körbanebredd om 4 meter krävs.⁴

Placeringen av tält och annan utrustning får inte blockera befintliga räddningsvägar, brandposter etc.

Släckredskap

Handbrandsläckare ska finnas tillgängliga i tältet enligt principen att man alltid ska nå en handbrandsläckare inom 25 m från varje plats i tältet. Räddningstjänsten rekommenderar att handbrandsläckarna är av typen pulver med en minsta storlek av 6 kg och med lägst effektivitetsklass 43A 233BC. I kök eller vid mixerbord eller likande kan handbrandsläckaren med fördel ha släckmedlet koldioxid. Släckredskapen ska vara lättillgängliga och utmärkta med skyltar.⁴ Skyltarna ska vara utformade enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler (AFS 2008:13)⁵.

Eld, gasol och pyroteknik

Öppen eld får ej förekomma inne i samlingstält. Fotogenlampor och ljuslyktor med värmeljus kan användas om detta kan ske under uppsikt av personal och på obrännbart underlag.⁴

Hantering av brandfarlig vara över vissa mängder kräver tillstånd.⁶ Gällande gas (vilket gasol är ett exempel på) får man endast hantera upp till 2 liter inomhus innan det krävs tillstånd.⁷ Även hantering i tält samt container och motsvarande räknas som inomhus även om en hel sida av tältet är öppet och även om gasflaskan står utomhus med bara brännaren i tältet.⁸ Ansökningsblanketter för tillstånd finns på räddningstjänstens hemsida.

Observera att terrassvärmare endast är avsedda för utomhusbruk och inte får användas i tält⁹. Likaså är s.k. byggvärmare som drivs med gasol olämpliga att använda i tält⁴.

Användandet av pyroteknik kräver tillstånd från polisen, tillstånd söks via polismyndigheten.

Utrymnings säkerhet

Antal utrymningsvägar

Antalet utrymningsvägar ska lägst vara.³

Tältstorlek	Lägsta antalet utgångar
högst 400 personer	2
fler än 400 men högst 800 personer	3
fler än 800 personer	4

Utrymningsvägars bredd

I tält avsedda för upp till och med 150 personer ska utrymningsvägarna ha en minsta fri bredd om 0,9 meter⁴. I tält avsedda för fler än 150 personer ska utrymningsvägarna ha en minsta fri bredd av 1,2 meter^{3, 4}. Den sammanlagda bredden hos utrymningsvägar ska vara minst 1 meter per 150 personer. Om en av utrymningsvägarna spärras ska de återstående ha en sådan bredd att 1 meter svara mot högst 300 personer.⁴

Fri höjd i utrymningsvägarna ska vara minst 2 meter^{3, 4}.

Utrymningsvägarnas utformning

Utrymningsvägarna ska vara lätt öppningsbara och får inte vara blockerade. Tältöppningar får ej vara snörade eller försedda med dragkedja då detta fördröjer en eventuell utrymning. Öppningarna kan eventuellt förses med mindre kardborreband för att kunna hålla tältduken stängd.⁴ Eventuella dörrar eller motsvarande i gångvägar eller utgångar ska vara öppningsbara utåt i utrymningsriktningen^{3, 4}.

Tält på andra plan än markplan (upphöjda tält) och andra plan än markplan i tält med flera våningsplan ska ha utrymningsvägar via utvändiga trappor⁴.

Vägledande markering

Utrymningsvägarna ska vara försedda med vägledande markering, s.k. utrymningsskyltar^{3, 4, 10}. Skyltarna ska placeras i tältet så att det tydligt framgår var utrymningsvägarna är placerade. Som vägledning för skyltarnas placering gäller att de ska vara synliga från alla delar av tältet. Skyltarna ska finnas ovanför dörr eller motsvarande till utrymningsväg och dörr eller motsvarande i utrymningsväg. Dessutom ska skyltar placeras vid riktningförändringar, förgreningar och liknande.⁴ Skyltarna ska vara utformade enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler (AFS 2008:13)⁵.

I tält avsedda för mindre än 150 personer som endast används då det är ljus ute är det tillräckligt att skyltarna endast är belysta av allmänbelysningen och efterlysande⁴.

I tält avsedda för mindre än 150 personer som används då det är mörkt ute ska skyltarna vara av belyst eller genomlyst modell. Skyltarna ska vara försedda med nödström för minst 60 minuters funktionstid.⁴

I tält avsedda för fler än 150 personer ska skyltarna vara av belyst eller genomlyst modell. Skyltarna ska vara försedda med nödström för minst 60 minuters funktionstid.^{3, 4}

Nödbelysning

Samlingstält avsedda för fler än 150 personer ska normalt vara försedda med nödbelysning. Nödbelysningen ska ge en belysningsstyrka av lägst 1 lux på den sämst belägna golvytan under minst 60 minuter.⁴

Utrymningslarm

Tält avsedda för fler än 150 personer ska normalt vara utrustade med utrymningslarm. Enbart manuell aktivering av larmet är tillräckligt för tält där det finns bemannad plats. Där bemannad plats saknas ska larmet även kunna aktiveras automatiskt via ett detekteringsystem. S.k. bygglarm eller trådlösa larmanläggningar kan användas.⁴

Utrymningsplan

Tält avsedda för fler än 400 personer eller tält i mer än ett våningsplan ska vara försedda med utrymningsplaner⁴. Utrymningsplanerna ska vara anslagna på lämpligt belägna platser där de som arbetar i tältet kan se dem¹⁰. Utrymningsplanerna ska efterfölja svensk standard SS-2875.

Personantal

Uppskattning av personantalet i samtliga tält måste ske av dem som ska bedriva verksamhet i tältet. Uppskattning görs med hjälp av sittplatser, aktiviteter mm. Vid uppskattningar kan följande riktlinjer användas för att beräkna det största personantalet^{3, 4}.

Möblering	Antal personer per m ² fri golvyta
Sittplatser placerade i rader	1,25
Sittande och stående publik	1,7
Stående publik	2,5

Vid varje ingång till tältet ska en skylt finnas som uppger om maximalt tillåtna antal personer i tältet.

Ansvarig för verksamheten ska kunna säkerställa att maximalt tillåtet antal personer ej överstigs⁴. Jämför rubriken ”Personal och ansvariga”.

Möblering

I samtliga tält ska

- det fria passagemåttet mellan stols- eller bänkrader vara minst 0,45 meter^{3, 4}
- gångväg med sittplats på båda sidor ha en minsta bredd av 1 meter^{3, 4}
- gångvägar med sittplats endast på en sida ska ha en minsta bredd av 0,8 meter^{3, 4}

Gångvägars sammanlagda bredd bör beräknas mot det största antal personer som tältet rymmer, varvid 1 meters gångbredd ska svara mot 150 personer^{3, 4}.

Möbleringen i tältet får aldrig blockera utrymningsvägar^{3, 4}, se rubriken ”Utrymnings-säkerhet”.

Personal och ansvariga

- **Personalen** ska
  - veta hur den ska bete sig och agera då eventuellt utrymningslarm aktiveras eller då brand uppstår och
  - känna till hur många personer tältet är dimensionerat för och inte släppa in fler personer än detta antal⁴.
- **Ansvarig** för verksamheten ska förutom detta även
  - kunna redovisa sin brandskyddsorganisation,
  - kunna säkerställa att maximalt tillåtet antal personer i tältet ej överstigs,
  - vara insatta i hur den eventuella utrymningslarmanläggningen hanteras och tillse att allmänbelysningen och eventuell nödbelysning tänds, ljudet för eventuella musikanläggningar och dylikt samt eventuell rökmaskin stängs av när utrymningslarmet aktiveras och
  - kontrollera att utrymningsvägarna inte är blockerade samt att de är lätt öppningsbara⁴.

Mer information

För ytterligare information, kontakta Jämtlands Räddningstjänstförbund, 063-14 80 00.

¹ Ordninglagen (1993:1617)

² Statens räddningsverks föreskrifter om besiktning av samlingstält (SRVFS 1995:1)

³ Allmänna råd till Statens räddningsverkets föreskrifter (SRVFS 1995:1) om besiktning av samlingstält

⁴ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

⁵ Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler för hälsa och säkerhet under arbete samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 2008:13)

⁶ Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

⁷ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor (MSBFS 2013:3)

⁸ Information från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap oktober 2013 - Handbok om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor

⁹ Information från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap oktober 2013 – Brandfarliga varor – Gasol i restauranger

¹⁰ Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsplatsens utformning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 2009:02)

Jämtlands Räddningstjänstförbund ansvarar för räddningstjänsten i kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund och Östersund. Räddningstjänsten har som huvuduppgift att arbeta för att förebygga och begränsa skador på människor, egendom och miljö. 063-14 80 00, www.rtjamtlad.se

Skapad: 2010-05-10 av TG
Reviderad: 2017-03-05 av TG
Godkänd: 2010-05-10 av HNO